

ROZEPRZEĆ SIĘ (21) *vb pf*

się (11), sie (10).

o oraz pierwsze e jasne, w drugim e wahania; w -par- a jasne.

inf rozeprzeć się (13); -ć (5), -eć (1) *SarnStat* (5:1), -(e)ć (7). ◇ *fut* 1 sg rozeprę się (1). ◇ 3 pl rozeprą się (1), [rozeprzą się]. ◇ *praet* 1 sg m -m się rozparł (1). ◇ 3 sg m rozparł się (1). ◇ 1 pl m pers -smy się rozparli (1). ◇ *con* 3 sg m by się rozparł (1). ◇ 1 pl m pers byśmy się rozparli (1). ◇ [1 du bysya się rozparła *ZapSqdKraK* 90.] ◇ *part praet act* rozparszy się (1).

Sł stp: rozeprzeć się, rozprzeć się, *Cn brak*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVII w. s.v. rozeprzeć*.

Wejść w spór, zwłaszcza sądowy, rozsądzić się; experiri JanStat (21) : Kto *appelluie ab accefforio perimente causam*, musi y *de principali* znowu zaś nie rozeprzeć *SarnStat* 812, 809; [Gdyby nie [dwoje ludzi] rzeczy iákich dziedzicznych dwa domagáli/ tedy żadnemu z nich niema być daná/ áże nie rozeprzą/ y ieden ná drugim práwo wygra. *SzczerbSpecSax* 106 (*Linde błędnie: rozeprą się s.v. 1. rozeprzeć*)].

rozeprzeć się około czego (1): *Przyzowye nyebo y zyemye do rozśádku tego/ By nie rospárł z ludem swoim około wlfytkyego LubPs N3.*

rozeprzeć się o kogo, o co [w tym też: de aliqua re (1)] (9): *ComCrac* 17; *X(iqdz) K(anonik)* chce ábyśmy się z Papieżem o Antichristostwo rozparli á *fam* się z námi przod nie rozparł. *CzechEp* 90 *marg*, 89, 90 [2 r.]; tedy [tj. przy braku porozumienia stron] *Aktiá záwiezfáia* dotychmiałt, áz nie ftrony rozeprą piérwéy o wláność dziedzictwá *SarnStat* 1284, 772, 813; [Thedy vrząd, gdy by ssie sstrona thego domawyała, sprawnye by nayv odeslacz myal ad ius competens, abysswa sye rosparla de prioritare iuris *ZapSqdKraK* 90].

rozeprzeć się z kim (9): *LubPs N3*; kiedy się kto o krzywdę z ktoregożkolwiek páńftwá wćiecie/ przed którymi *Commiffarzmi* zá *Innotefcentiá* ich á *mádatem* nálfzym będzie winien káždy obzáłowány ftnąc/ á bez wízelákich odwłok z ftroná zálfuiącą rozeprzeć się. *UstPraw K3 [idem SarnStat]*; *CzechEp* 90 [3 r.], 324, 326; *ZapKościar* 1584/49; *SarnStat* 843.

Zwrot: »sádownie się rozeprzeć« = *controverti JanStat* (2): o kthorá [winę] przed *Krolá* iego *M.* albo do *Grodu* máia być pozwáni/ á *tám* *peremptorie* ná piérwfzy *pozew* máia się *fádownie* rozeprzeć *UstPraw K2v [idem] SarnStat* 292.

»wedla prawa rozeprzeć się« (1): *A* *tamivz* na *Wieczach* ma bycz *gotow* *fswemi* *dowody* *vedlia* *prawa* *rozeprzez* *nie* *orzecz* *glówná* *bez* *wífch* *odwłok*. *ComCrac* 17.

Przen (1) :

Zwrot: »rozeprzeć się z sumnieniem« (1): *A* *thu* *nie* *wnet* *káždy* *możelz* *f nádnie* *rozeprzeć* á *rozśádzic* *s* *sumnieniem* *fwoim*/ *iákie* *małz* *obiáwienie* *w* *fobie*/ *ieflize* *od* *ciála* á *ode* *krwie*/ *ieflize* *od* *Bogá* *RejPos* 301v.

Szereg: »rozeprzeć się a rozsądzić« (1): *RejPos* 301v *cf* *Zwrot*.

Formacje współrdzenne *cf* 2. PRZEĆ.

Cf **NIEROZPARCIE SIĘ**